

NEOCORPORATISME

El juliol de 1983, a San Domenico di Fiesole (Florència) vàrem pensar de compilar els «papers» que els tres catalans assistents al curs sobre «Interessos de classe, neocorporatisme i democràcia», de l'European University Institute, havíem presentat. La idea era la de poder comptar amb un text en català sobre un tema novell en la literatura sociològica i de ciència política del món occidental, i gairebé desconegut en els ambients acadèmics espanyols. La revista «Papers» era, sens dubte, la publicació idònia per acollir el nostre esforç. Heus ací, doncs, una il·lusió realitzada i un gra de sorra aportat a un debat científic.

A més, el curs 83-84 esdevingué prolífic en trobades i reunions d'estudiosos i d'acadèmics interessats en el tema del neocorporativisme, o bé, utilitzant un neologisme, entre nosaltres difícil encara de pair: el neocorporatisme. Joan Martínez Alier organitzà a l'octubre de 1983 un col·loqui sobre «Les polítiques de "pacte social" i el debat sobre neocorporativisme» al qual fou invitat Eduardo Moyano de la Universitat de Còrdova. Fou important la seva presència entre nosaltres, ja que el seu estudi sobre «La estructura corporativa en la agricultura española», que forma part del present volum, és un dels capdavanters a tractar la qüestió. Tot i seguir una orientació que se situa al marge del debat internacional sobre el tema, els canvis que s'han produït a l'època de transició democràtica en

les organitzacions d'interessos al camp i llur articulació en el «corporativisme agrari» són analitzats teòricament i empíricament.

Combinant igualment l'anàlisi teòrica i empírica l'article de Jordi Roca, participant també del curs de l'EUI, presenta la materialització de les tendències cap al neocorporativisme en pactes a nivell estatal, com ara l'ANE o l'AMI signats als últims anys. Més enllà dels aspectes conjunturals de les vicissituds dels acords entre sindicats, patronal i govern, aquest treball és el marc de referència en l'estudi de les pràctiques corporativistes per part de sindicats i d'organitzacions empresarials. Precisament les organitzacions empresarials són les protagonistes de l'escrit de Salvador Aguilar. Molt menys estudiades que els sindicats, les associacions empresarials prenen una importància cabdal en el decurs de la jove democràcia estrenada l'any 1975. El contrapunt amb els sindicats pel que fa a les relacions laborals i mesures de política econòmica són presentades acuradament per S. Aguilar.

De caràcter més general, però igualment centrada en la comprensió de la realitat corporativa a l'època del postfranquisme, és l'aportació de J. Martínez Alier. El seu article exposa les vinculacions entre les velles ideologies corporativistes, fonamentades en el catolicisme i la idea de l'harmonia social, amb la realitat de les pràctiques neocorporatives en moltes societats de règims polítics de caire socialdemòcrata. Llur racionalització a nivell de la teoria econòmica, com ara la teoria de la *rational choice*, no fa res més, potser, que legitimar la persistent desigualtat social. L'article de Carlota Solé té un caràcter general i introductor. Es presenten les definicions clàssiques dels conceptes centrals de pluralisme *versus* neocorporativisme, sense fer esment de la discussió semàntica sobre el terme «neocorporativisme» acceptat entre els estudiosos portuguesos i espanyols, discussió tractada en l'escrit de J. Martínez Alier. Seguidament es tracta el tema, d'actual polèmica en el debat internacional, de la «ingovernabilitat» de les societats democràtiques. És un avís al cas espanyol, si es compleixen les prediccions de la tendència del nostre país a seguir la via del neocorporativisme.

El bloc monogràfic de «Papers» es completa amb el breu resum de les Jornades sobre «Corporativisme-neocorporativisme» que tingueren lloc a Barcelona al març de 1984. Figures tan importants com Philippe Schmitter i Wolfgang Streeck varen compartir amb J. Martínez Alier i Manuel de Lucena les sessions de què constava el curs, coordinat per Carlota Solé. Un cop més, el grup d'estudiosos del tema es reuní a Barcelona, donant continuïtat a un debat científic tot just encetat en el nostre país.

Dos articles diversos completen aquest número. Un d'ells, de Renaud Dulong, es recolza en la temàtica de la inseguretats per plantejar alguns

deis problemes metodològics centrals per al sociòleg: les incerteses que encerclen qualsevol discurs, qualsevol forma d'explicació o d'interpretació. En el segon, Redondo de la Serna avança tota una sèrie d'hipòtesis relatives a l'envelliment i al seu impacte damunt la societat.

Un repertori bibliogràfic castellà sobre Max Weber i les habituals seccions de lectures clouen aquest número 24 de «Papers».

CARLOTA SOLÉ
Barcelona, maig de 1984